

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական
ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2015թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

Grant Thornton

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրասր Թորնթոն ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երեւան 0012
Վաղարշյան 8/1

Հ. + 374 10 260 964
Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC
8/1 Vagharshyan str.
0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961

www.grantthornton.am

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին և խորհրդին.

Մեր կողմից իրականացվել է «ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերության (այսուհետև՝ «Բանկ») կից ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և այլ ծանոթագրություններ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Բանկի ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվություններին միջազգային ստանդարտներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Աուդիտորի պատասխանատվություն

Մենք պատասխանատու ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան մեր կողմից իրականացված աուդիտի հիման վրա նշված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր արտահայտած կարծիքի համար: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է աուդիտը պլանավորել և անցկացնել՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ ողջամիտ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ու համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող փաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնց ընտրությունը

կախված է խարդախությունների և սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում էական խեղաթյուրումների ռիսկերի առկայության վերաբերյալ աուդիտորական գնահատումներից: Ռիսկերի գնահատումները կատարելիս՝ աուդիտորը մշակում է համապատասխան ընթացակարգեր ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության գնահատման, այլ ոչ թե Բանկի ողջ ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք կազմելու համար: Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և դեկլարության կողմից կատարված գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են «ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերության՝ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Հանգամանքների լուսարանում

Մենք Ձեր ուշադրությունն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվությունների ծանոթագրություն 35-ի վրա: Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Բանկի գործունեության անընդհատության սկզբունքից ելնելով: Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը 2014թ. որոշում է կայացրել բանկերի ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափը սահմանել 2017 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո 30,000,000 հազար ՀՀ դրամ: Բանկի բաժնետերերի և դեկլարության հավաստիացմամբ նշված պահանջի իրականացումը Բանկը կապահովվի կանոնադրական կապիտալի համալրման միջոցով: Մեր կարծիքը չի ձևափոխվել այս հանգամանքի առնչությամբ:

Գագիկ Գյուլբուդաղյան
Տնօրեն-բաժնետեր

Ջարուհի Ղարիբյան
Աուդիտոր

Գրանք Թորնթոն ՓԲԸ
09 մարտ, 2016թ.
ք. Նրևան

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	10,239,473	11,043,246
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(5,675,713)	(4,828,602)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		4,563,760	6,214,644
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	1,002,273	987,384
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(493,328)	(390,914)
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ		508,945	596,470
Զուտ օգուտ /(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից		(40,262)	16,011
Զուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից	8	781,483	918,731
Զուտ օգուտ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից		22,797	187,068
Այլ գործառնական զուտ եկամուտ	9	494,793	377,041
Արժեզրկումից կորուստներ	10	(960,703)	(740,436)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	11	(2,234,521)	(2,190,857)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	20	(459,745)	(440,449)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	12	(1,437,311)	(1,397,644)
Շահույթ մախքան շահութահարկով հարկումը		1,239,236	3,540,579
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(297,555)	(697,147)
Տարվա շահույթ		941,681	2,843,432
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
<i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում</i>			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ/(վնաս)		25,668	(295,000)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ		(200,037)	(342,193)
Վերահաշվարկվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		34,874	127,439
Զուտ օգուտ հոդվածներից, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում		(139,495)	(509,754)
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		(139,495)	(509,754)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար		802,186	2,333,678
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող բազային շահույթ	14	0.74	2.2

7-ից 65 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	39,171,437	44,757,540
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	16	6,497,336	7,276,797
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	17	3,214	-
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր			
- Բանկի կողմից պահվող	18	14,121,388	15,424,281
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	18	1,023,313	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	19	66,083,127	65,986,845
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	20	2,568,715	2,645,065
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով		257,877	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ	13	122,836	66,917
Բռնագանձված ակտիվներ	21	746,859	297,493
Այլ ակտիվներ	22	1,431,370	1,908,295
Ընդամենը՝ ակտիվներ		132,027,472	138,363,233
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	23	5,246,779	2,845,621
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	24	59,337,156	65,810,353
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	17	1,340	-
Այլ փոխառություններ	25	40,902,473	45,291,959
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	26	3,323,481	1,847,950
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		-	132,765
Այլ պարտավորություններ	27	744,662	765,190
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		109,555,891	116,693,838
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	28	6,387,505	6,387,505
Էմիսիոն եկամուտ		1,947,880	1,947,880
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		(202,918)	(63,423)
Կուտակված շահույթ		14,339,114	13,397,433
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		22,471,581	21,669,395
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		132,027,472	138,363,233

Ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ներկայացված 3-ից 65 էջերում, ստորագրվել են Բանկի վարչության նախագահի և գլխավոր հաշվապահի կողմից 2016թ. մարտի 9-ին:

Աշոտ Օսիպյան
Վարչության նախագահ

Տիգրան Գալստյան
Գլխավոր հաշվապահ

7-ից 65 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնա- հատման պահուստ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	6,387,505	1,947,880	446,331	10,851,001	19,632,717
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	(297,000)	(297,000)
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	-	-	(297,000)	(297,000)
Տարվա շահույթ	-	-	-	2,843,432	2,843,432
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>					
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս	-	-	(295,000)	-	(295,000)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	-	-	(342,193)	-	(342,193)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	127,439	-	127,439
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(509,754)	2,843,432	2,333,678
Հաշվեկշիռը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>6,387,505</u>	<u>1,947,880</u>	<u>(63,423)</u>	<u>13,397,433</u>	<u>21,669,395</u>
Տարվա շահույթ	-	-	-	941,681	941,681
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>					
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ օգուտ	-	-	25,668	-	25,668
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	-	-	(200,037)	-	(200,037)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	34,874	-	34,874
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(139,495)	941,681	802,186
Հաշվեկշիռը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>6,387,505</u>	<u>1,947,880</u>	<u>(202,918)</u>	<u>14,339,114</u>	<u>22,471,581</u>

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին
 ավարտված տարվա համար

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին
 ավարտված տարվա համար

Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Շահույթ նախքան հարկումը	1,239,236	3,540,579
<i>Ճշգրտումներ հետևյալ հոդվածների գծով՝</i>		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	459,745	440,449
Արժեզրկումից կորուստներ	960,703	740,436
Փոփոխություն ստացվելիք տոկոսներում	(34,671)	(48,875)
Փոփոխություն վճարվելիք տոկոսներում	(45,816)	44,897
Ջուտ վնաս ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	85,768	921
Ջուտ վնաս շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից	25,079	-
Հիմնական միջոցների օտարումից զուտ օգուտներ	-	(12,675)
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	2,690,044	4,705,732
Փոփոխություններ ածանցյալ գործիքներում	(26,953)	-
Փոփոխություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներում	752,443	(2,314,653)
Փոփոխություններ հաճախորդներին տրված վարկերում	(874,291)	(246,381)
Փոփոխություններ այլ ակտիվներում	671,801	(589,082)
Փոփոխություններ բանկերի նկատմամբ պարտավորություններում	141,914	(1,231)
Փոփոխություններ հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներում և ավանդներում	(6,503,701)	(5,885,012)
Փոփոխություններ այլ պարտավորություններում	(74,079)	135,035
Ջուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	(3,222,822)	(4,195,592)
Վճարված շահութահարկ	(709,242)	(714,754)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(3,932,064)	(4,910,346)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ներդրումային արժեթղթերի (ծեռքբերում)/օտարում	168,805	(2,626,622)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(383,395)	(461,112)
Մուտքեր հիմնական միջոցների վաճառքից	-	22,722
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(214,590)	(3,065,012)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Վճարված շահաբաժիններ	-	(297,000)
Պարտքային արժեթղթերի թողարկում	1,440,769	411,666
Փոխառությունների ստացում/(մարում) ֆինանսական կազմակերպություններից	(2,861,690)	6,242,248
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(1,420,921)	6,356,914
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ նվազում	(5,567,575)	(1,618,444)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	44,757,540	43,926,729
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(18,528)	2,449,255
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ (ծանոթ.15)	39,171,437	44,757,540
Լրացուցիչ տեղեկատվություն		
Ստացված տոկոսներ	10,204,802	10,994,371
Վճարված տոկոսներ	(5,721,529)	(4,783,705)

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հանդիսանում է բաց բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը հանդիսանում է 1991թ-ին հիմնված «Հայկապ Բանկ» ՓԲԸ իրավահաջորդը: Բանկը գրանցվել է 20 սեպտեմբերի 1991թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N4 արտոնագրային համարով:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում, իսկ թվով 51 մասնաճյուղերը գտնվում են ՀՀ տարբեր մարզերում և ԼՂՀ-ում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Պուշկինի 19:

Տարվա ընթացքում Բանկի աշխատակիցների միջին թիվը կազմել է 684 մարդ:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վատթարացումը հանգեցրել է արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների հետագա անկումը, անորոշությունները՝ պայմանավորված ուղղակի կապիտալ ներդրումների ներգրավման հնարավորություններով, գնաճը, կարող են հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Բանկի վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ):

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2015թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Բանկն ավելի վաղ չէր ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որն ուժի մեջ էր մտել, բայց դեռ չէր կիրառվել: Չնայած ներքոհիշյալ ստանդարտներն ու փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառվել են 2015թ-ին՝ դրանք որևէ էական ազդեցություն չունեն Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Սահմանված հատուցումների պլաններ՝ աշխատակիցների վճարներ (ՀՀՄՍ 19 փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ 2010-2012թթ. տարեկան բարեփոխումներ
- ՖՀՄՍ 2011-2013թթ. տարեկան բարեփոխումներ

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՄ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

ՀՀՄՄԽ-ն վերջերս թողարկել է *ՖՀՄՄ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»* (2014), ներկայացնելով իր նախագծի ավարտը՝ փոխարինելու *ՀՀՄՄ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»*: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է ՀՀՄՄ 39-ի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման ուղեցույցի մեծ փոփոխություններ, և ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման նոր «սպասվող վարկային կորուստ» մոդելը: ՖՀՄՄ 9-ը տրամադրում է նաև հեջի հաշվառման կիրառման նոր ուղեցույց:

Բանկի ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի ՖՀՄՄ 9-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Նոր ստանդարտը պետք է կիրառվի 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

Հետևյալ նոր և փոփոխված ստանդարտները, բարեփոխումները հավանաբար նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *ՖՀՄՄ 14 հաշիվների կանոնավոր հետաձգում*
- *Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում (ՀՀՄՄ 38 և ՀՀՄՄ 16 փոփոխություններ)*
- *2012-2014թթ. ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումներ տարբեր չափանիշներով*
- *Բացահայտման նախաձեռնություն (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություններ)*

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեկշռման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է: Շահաբաժիններից եկամուտը ՀՀ հարկային օրենսդրությամբ հարկման ենթակա չէ:

Ջուտ օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից

Ջուտ եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսները, շահաբաժինները:

4.2 Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ եկամուտ փոխարժեքային տարբերություններից հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ

դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	483.75	474.97
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	528.69	577.47

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացմանը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ

կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոզիտացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.5 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա: Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված են այլ ակտիվներ հոդվածում:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.6 Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Բանկերի նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած

ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են՝ ըստ հետևյալ կատեգորիաների.

- ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող, իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ,
- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

*Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող
ֆինանսական ակտիվներ*

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից կամ արտարժույթային գործառնություններից շահույթ կամ վնաս, կախված ամանցյալ գործիքների բնույթից:

Այլ ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող ամանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես առանձին ամանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և առանձնահատկությունները խիստ կապված չեն հիմնական պայմանագրի ռիսկերից և առանձնահատկություններից, և հիմնական պայմանագիրը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ ճշգրտվող ֆինանսական արդյունքներով: Ներառված ամանցյալ գործիքը հանդիսանում է բարդ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական բաղադրիչը, այնպես էլ ամանցյալ բաղադրիչը, ինչի արդյունքում որոշ դրամական հոսքեր հիմնական գործիքի և ինքնուրույն ամանցյալ գործիքի փոփոխվում են նույն ձևով:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ամանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ամանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Ամանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող, բացի այն դեպքերից, երբ դրանք օգտագործվում են հեջավորման նպատակով: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից շահույթը և վնասը արտացոլվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապահին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրությամբ:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի

կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ժախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառու կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ, առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների

խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերականգնակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ

գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեքի վրա ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեքի վրա ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեքի վրա ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեքի վրա պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Բանկը չի կարող կանխատեսել ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեքի վրա պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեքի վրա է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքի միջ գումարների, այլ համապարփակ եկամուտներից վերաձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի դասակարգված կապիտալ գործիքների արժեքի միջ կորուստների հակադարձումը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվում, այլ հաշվառվում է կապիտալի առանձին բաժնում, որպես՝ այլ համապարփակ եկամուտ: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեքի միջ կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,

- և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրս գրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Իր գործառնական գործունեության ընթացքում Բանկը արժեթղթավորում է ֆինանսական ակտիվներ, հիմնականում վաճառելով այդ ակտիվները հատուկ նշանակության կազմակերպությունների, որոնք արժեթղթեր են թողարկում ներդրողների համար: Կարող է անհրաժեշտություն առաջանալ փոխանցված ակտիվների ամբողջական կամ մասնակի ապաճանաչման: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ պետք է հղում կատարվի «Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման» մասին: Արժեթղթավորված ֆինանսական ակտիվների տոկոսները կարող են պահվել Բանկի կողմից և նախապես դասակարգվել որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, իսկ շահույթը կամ վնասը ներկայացվել «Զուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում: Արժեթղթավորումներից եկամուտները կամ ծախսերը հիմնված են ապաճանաչված ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի և պահված մասնակցության իրական արժեքի վրա:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված: Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեկշռվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

4.11 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատրի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.12 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հոդը ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.3
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	1-3-5	20-33.33-100
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	1-5	20-100

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները համապարփակ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարում են ակտիվի ճանաչման չափանիշներին: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

4.13 Ոչ նյութական ակտիվներ

Բանկի կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Համակարգչային ծրագրերի և լիցենզիաների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը 10 տարի:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.14 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

4.15 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնականությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.16 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին

կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախողների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.17 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.18 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ նվազեցվում է Էմիսիոն եկամուտից:

Զբաղիված շահույթ

Զբաղիված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաղիված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինները վճարվում են հարկված շահույթից և ՀՀ հարկային օրենսդրության համաձայն՝ հարկման ենթակա չեն:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի վերազնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.19 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՄ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Բանկի առևտրային գործունեությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՄ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 31):

Ներդրումային արժեքի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեքի դասակարգումը ներառում են ՀՀ պետական և ոչ պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեքի դասակարգումը որպես առևտրային, մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Ածանցյալ գործիքներ

Ակտիվ շուկայում չհաշվառվող ֆինանսական ածանցյալ գործիքների իրական արժեքները սահմանվում են գնահատման մեթոդների կիրառմամբ: Ածանցյալ գործիքների

գնահատումը ներառվում է մեկ արժույթային տոկոսադրույքի սվոփի, բազմարժույթային տոկոսադրույքի սվոփի գործարքներում և փոխարժեքի ֆորվարդային պայմանագրերում: Այս գործարքների իրական արժեքը սահմանվում է որպես հաստատուն դեբիտորական պարտքերի և լողացող պարտավորության ներկա արժեքների միջև տարբերություն կամ հակառակը: Եթե գնահատման մեթոդները կիրառվում են իրական արժեքը սահմանելու համար, դրանք հաստատվում կամ պարբերաբար վերլուծության են ենթարկվում որակավորված մասնագետների կողմից՝ անկախ առաջացման պայմաններից: Այնքանով, որքանով գործնականում հնարավոր է, մոդելները կիրառում են միայն դիտարկելի տվյալները, այնուամենայնիվ, այնպիսի ոլորտներում, ինչպիսին պարտքային ռիսկն է (ինչպես սեփականատիրոջ, այնպես էլ պայմանագրային գործընկերոջ), փոփոխականությունները և կոռելյացիաները պահանջում են Ղեկավարության գնահատականը: Այս ապագա դրամական միջոցներից ցանկացածի գերագնահատումը և թերագնահատումը կարող է պահանջել այս ածանցյալների հաշվեկշռային արժեքների էական ճշգրտում:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ մասնատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես՝ ծանոթագրություն 30):

Վարկերի և այլ փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստներ

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները: Տես՝ ծանոթագրություն 19:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես՝ ծանոթագրություն 29:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է

երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6 Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Հաճախորդներին տրված վարկեր	8,014,944	7,836,770
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	1,414,464	1,431,796
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	323,557	478,094
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ, դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	297,106	1,182,514
Անհատապես արժեզրկված ակտիվների գծով հաշվեզրկված տոկոսներ	189,402	114,072
Ընդամենը տոկոսային և մանրատիպ եկամուտներ	10,239,473	11,043,246
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	2,134,135	2,338,627
Այլ փոխառություններ	2,618,104	2,198,675
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	112,516	126,971
Թողարկված պարտատոմսեր	206,692	148,192
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	604,266	16,137
Ընդամենը տոկոսային և մանրատիպ ծախսեր	5,675,713	4,828,602

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		
Վճարահաշվարկային ծառայություններ	665,534	629,960
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	307,977	301,563
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	9,688	20,757
Այլ	19,074	35,104
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	1,002,273	987,384

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս		
Գործառնություններ պլաստիկ քարտերով	393,522	288,147
Վճարահաշվարկային ծառայություններ	63,767	63,288
Երաշխիքներ	34,167	26,656
Ֆոնդային բորսայի ծառայություններ	1,872	12,823
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	493,328	390,914

8 Ջուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	867,251	919,652
Ջուտ վնաս ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(85,768)	(921)
Ընդամենը զուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից	781,483	918,731

9 Այլ գործառնական եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Այլ գործառնական եկամուտներ		
Տույժեր և տուգանքներ	520,179	317,763
Հիմնական միջոցների վաճառքից զուտ եկամուտ	-	12,675
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտներ	107,130	151,635
Ապահովագրության գծով փոխհատուցում	267	469
Այլ ակտիվների օտարումից զուտ օգուտներ	8,517	41,573
Այլ եկամուտներ	26,149	41,807
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտներ	662,242	565,922

Այլ գործառնական ծախսեր

Վճարումներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին	56,942	64,486
Ինկասացիայի գծով գործառնական ծախսեր	67,631	76,370
Պլաստիկ քարտերի գծով գործառնական ծախսեր	10,860	13,201
Վճարներ ֆինանսական համակարգի հաշտարարին	13,988	12,616
Այլ ծախսեր	18,028	22,208
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	167,449	188,881
Այլ գործառնական զուտ եկամուտ	494,793	377,041

10 Արժեզրկումից կորուստներ/(հակադրծում)

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ (ծանոթագրություն 16)	(18,052)	67,163
Հաճախորդներին տրված վարկեր (ծանոթագրություն 19)	1,007,948	636,818
Այլ ակտիվներ (ծանոթագրություն 22)	(29,193)	36,455
Ընդամենը կորուստների արժեզրկման ծախս	960,703	740,436

11 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարներ	2,213,627	2,176,016
Այլ ծախսեր	20,894	14,841
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	2,234,521	2,190,857

12 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	330,790	328,549
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	182,814	180,668
Անվտանգության ծառայություն	213,992	194,617
Գովազդ և շուկայավարում	124,871	163,077
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	166,333	173,672
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	102,249	108,849
Գործուղման ծախսեր	36,282	32,323
Գրասենյակային ծախսեր	52,311	56,296
Կոմունալ և գրասենյակի սպասարկման ծախսեր	46,088	44,179
Մասնագիտական ծառայություններ	51,666	21,097
Ներկայացուցչական ծախսեր	13,790	18,188
Ապահովագրություն	12,793	14,608
Անդամավճարներ	8,334	10,941
Այլ	94,998	50,580
Ընդամենը այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	1,437,311	1,397,644

13 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	287,423	700,508
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	31,177	-
Հետաձգված հարկ	(21,045)	(3,361)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	297,555	697,147

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2014թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր

տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	2015	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2014	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	1,239,236		3,540,579	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	247,847	20	708,116	20
Չնվազեցվող ծախսեր	9,837	1	7,151	-
Թանկարժեք մետաղների վերագնահատումից առաջացած գուտ (օգուտ)/վնաս	100	-	(18,304)	-
Բացասական փոխարժեքային տարբերություն	22,169	2	184	-
Նախորդ տարվա ընթացիկ հարկին վերաբերող ճշգրտումներ	31,177	2	-	-
Այլ ճշգրտումներ	(13,575)	(1)	-	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	297,555	24	697,147	20

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ծանաչված	Սեփական կապիտալում ծանաչված	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	15,856	-	34,874	50,730
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16,865	10,639	-	27,504
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	260	(260)	-	-
Այլ պարտավորություններ	92,594	10,340	-	102,934
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	125,575	20,719	34,874	181,168
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	(7,167)	-	(7,167)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(7,379)	(5,458)	-	(12,837)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(11,829)	(3,817)	-	(15,646)
Այլ ակտիվներ	(8,695)	5,509	-	(3,186)
Պայմանական պարտավորություններ	(30,755)	11,259	-	(19,496)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(58,658)	326	-	(58,332)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	66,917	21,045	34,874	122,836

Հազար ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	15,856	15,856
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	16,865	-	16,865
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	260	-	260
Այլ պարտավորություններ	76,224	16,370	-	92,594
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	76,224	33,495	15,856	125,575
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(111,583)	-	111,583	-
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	(9,088)	1,709	-	(7,379)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	(11,829)	-	(11,829)
Այլ ակտիվներ	-	(8,695)	-	(8,695)
Պայմանական պարտավորություններ	(19,436)	(11,319)	-	(30,755)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(140,107)	(30,134)	111,583	(58,658)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	(63,883)	3,361	127,439	66,917

14 Մեկ բաժնետոմսին ընկնող շահույթ

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Տարվա շահույթ	941,681	2,843,432
Շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվ (հատ)	1,277,501	1,277,501
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը	0.74	2.2

15 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	8,916,062	11,495,157
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	26,015,976	29,573,199
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	4,239,399	3,689,184
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	39,171,437	44,757,540

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության
 համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք դեկտեմբերի
 31-ի դրությամբ հաշվարկվել են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների
 2%-ի և արտարժույթով որոշ միջոցների 20%-ի չափով ամբողջությամբ ՀՀ դրամով: Այդ
 միջոցները 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 14,201,341 հազար դրամ
 (2014թ.՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 15,880,934 հազար դրամ): Այդ միջոցների

ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ունի մեկ նոստրո հաշիվ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ոչինչ), որի մնացորդը գերազանցում է սեփական կապիտալի 10%-ը և կազմում է 2,761,989 հազար դրամ:

2015թ. ընթացքում իրականացվել են հետևյալ անկանխիկ գործառնությունները՝ վարկային պարտավորությունների մարում գրավների սեփականացման միջոցով 665,745 հազար դրամ գումարով (2014թ.՝ 309,122 հազար դրամ):

16 Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ		
Վարկեր	2,179,189	-
ՀՀ ԿԲ-ում պլաստիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոզիտացված միջոց	320,000	380,000
Ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	278,516	287,674
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	-	408,168
Այլ մնացորդներ	37,849	44,215
Ընդամենը	2,815,554	1,120,057
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		
Վարկեր	2,113,772	2,239,613
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,592,464	3,939,523
Այլ մնացորդներ	34	-
	3,706,270	6,179,136
Արժեզրկումից պահուստներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով	(24,488)	(22,396)
Ընդամենը	3,681,782	6,156,740
Ընդամենը պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,497,336	7,276,797

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ օտարերկյա բանկերում տեղաբաշխված վարկերի և ավանդների կազմում ներառված է 65,061 հազար դրամ գումարը (2014թ.՝ 63,881 հազար դրամ), որն իրենից ներկայացնում է Master Card վճարային համակարգում անդամակցության դիմաց ստեղծված ավանդ, Visa վճարային համակարգում անդամակցության դիմաց ստեղծված 190,597 հազար դրամ գումարը (2014թ.՝ 187,138 հազար դրամ), ինչպես նաև 22,857 հազար դրամ գումարը՝ ոչ ռեզիդենտ բանկի կողմից երաշխիքի թողարկման գծով (2014թ.՝ 36,655 հազար դրամ):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2015		2014	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	1,636,615	1,592,464	4,280,333	4,347,691
Ընդամենը հետգնման պայմանագրեր	1,636,615	1,592,464	4,280,333	4,347,691

Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով արժեզրկման կորուստների հատկացումների շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
31 դեկտեմբեր 2013	-
Տարվա զուտ ծախս	67,163
Տարվա զուտ դուրսգորում	(44,767)
31 դեկտեմբեր 2014	22,396
Տարվա զուտ հակադարձում	(18,052)
Տարվա զուտ վերադարձ	20,144
31 դեկտեմբեր 2015	24,488

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ ֆինանսական կազմակերպություն (2014թ.՝ նույնպես), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

17 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Բանկն օգտագործում է հետևյալ ածանցյալ գործիքները ինչպես հեջավորման, այնպես էլ ոչ հեջավորման նպատակներով: Արժույթի և տոկոսադրույքի սվոփերը դրամական միջոցների մեկ հավաքածուի մյուսով փոխարինման ապահովումներ են: Սվոփերը հանգեցնում են արտարժույթների փոխանակում: Բանկի վարկային ռիսկը ներկայացնում է սվոփային պայմանագրերի փոխարինման պոտենցիալ ծախս, այն դեպքում, եթե պայմանագրային կողմերը չմարեն իրենց պարտավորությունները: Առկա ածանցյալ ֆինանսական գործիքների համախառն պայմանագրային կամ պայմանական գումարները, համաձայն որոնց գործիքները նպաստավոր են կամ ոչ, այդպիսով ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համախառն իրական արժեքները կարող են ժամանակ առ ժամանակ նշանակալիորեն տատանվել:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք
Արտարժույթով պայմանագրեր			
Միջբանկային արտարժույթային սվոփ պայմանագրեր	1,935,000	3,214	-
Այլ սվոփ պայմանագրեր	487,402	-	1,340
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ և այլ առևտրային պարտավորություններ		3,214	1,340

18 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Գնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	2,032,007	376,740
Ոչ պետական պարտատոմսեր	34,260	-
	2,066,267	376,740
Չգնանշվող ներդրումներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	55,839	55,839
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	13,022,595	14,991,702
	13,078,434	15,047,541
Ընդամենը ներդրումներ	15,144,701	15,424,281

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեք:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2015		2014	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	6.85% - 15.73%	2016-2032	6.36% - 14.36%	2015-2032

Սկզբնական արժեքով ներկայացված վաճառքի համար մատչելի ներդրումները ներառում են չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը դրամային փոխանցումների և ֆինանսական ծառայությունների ոլորտում: Այս ներդրումների համար գործող շուկա գոյություն չունի, և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին տրամադրել վկայություն դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Ի լրումն, զեղչված դրամական

միջոցների հոսքերի մեթոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում են մի շարք իրական արժեքներ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի առկայության հետ կապված անորոշությամբ: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը գտնում է, որ քիչ հավանական է, որ տարեվերջի դրությամբ իրական արժեքն էականորեն կտարբերվի հաշվեկշռային ամենօրյա:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վաճառքի համար մատչելի չգնանշվող պետական պարտատոմսերում ներառված են ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթեր 1,023,313 հազար դրամ իրական արժեքով (2014թ.՝ ոչինչ)՝ 6 ամիսը չգերազանցող ժամանակահատվածով: Դրանք վերադասակարգվել են որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում:

19 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր	55,326,819	55,290,938
Օվերդրաֆտներ և վարկային գծեր	4,248,660	3,121,925
Վարկային քարտեր	8,053,648	8,862,170
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	-	228,977
Ֆինանսական վարձակալություն	80,493	103,132
	67,709,620	67,607,142
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(1,626,493)	(1,620,297)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	66,083,127	65,986,845

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ՀՀ պետական պարտատոմսերի իրական արժեքը, որոնք Բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ վերագրավադրել պարտավորությունների խախտման բացակայության դեպքում, կազմում է 192,289 հազար դրամ:

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը ծավալել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

2015										
Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունաբե- րություն	Գյուղա- տնտե- սություն	Շինարա- րություն	Առևտուր	Տրանս- պորտ և կապ	Սպասար- կում	Սպառո- ղական ոլորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Վարկեր	4,446,748	1,579,191	3,648,185	25,759,632	5,055,993	3,203,748	12,675,915	5,468,883	5,871,325	67,709,620
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառություն ների գծով	(320,630)	(29,656)	(90,266)	(266,849)	(127,592)	(35,882)	(155,168)	(54,689)	(545,761)	(1,626,493)
Զուտ վարկեր	4,126,118	1,549,535	3,557,919	25,492,783	4,928,401	3,167,866	12,520,747	5,414,194	5,325,564	66,083,127

2014

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Տրանսպորտ և կապ	Սպասարկում	Սպառողական ոլորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Վարկեր	5,433,298	1,486,145	2,737,374	29,627,243	1,625,664	3,495,461	12,359,339	4,626,893	6,215,725	67,607,142
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառվածքների գծով	(108,971)	(14,861)	(27,374)	(822,587)	(16,257)	(80,396)	(346,274)	(46,269)	(157,308)	(1,620,297)
Զուտ վարկեր	<u>5,324,327</u>	<u>1,471,284</u>	<u>2,710,000</u>	<u>28,804,656</u>	<u>1,609,407</u>	<u>3,415,065</u>	<u>12,013,065</u>	<u>4,580,624</u>	<u>6,058,417</u>	<u>65,986,845</u>

Վարկերի և փոխառվածքների գծով արժեզրկման պահուստի շարժն ըստ դասերի հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Տրանսպորտ և կապ	Սպասարկում	Սպառողական	Հիփոթեքային	Այլ	Ընդամենը
2015թ. Հունվարի 1 դրությամբ	108,971	14,861	27,374	822,587	16,257	80,396	346,274	46,269	157,308	1,620,297
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	420,480	65,607	68,357	(33,473)	231,006	(153,588)	(14,922)	(3,462)	427,943	1,007,948
Զուտ (դուրսգրում)/ վերադարձ	(208,821)	(50,812)	(5,465)	(522,265)	(119,671)	109,074	(176,184)	11,882	(39,490)	(1,001,752)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>320,630</u>	<u>29,656</u>	<u>90,266</u>	<u>266,849</u>	<u>127,592</u>	<u>35,882</u>	<u>155,168</u>	<u>54,689</u>	<u>545,761</u>	<u>1,626,493</u>
Անհատական արժեզրկում	187,107	13,010	49,925	9,738	-	-	28,963	-	507,298	796,041
Խմբային արժեզրկում	133,523	16,646	40,341	257,111	127,592	35,882	126,205	54,689	38,463	830,452
	<u>320,630</u>	<u>29,656</u>	<u>90,266</u>	<u>266,849</u>	<u>127,592</u>	<u>35,882</u>	<u>155,168</u>	<u>54,689</u>	<u>545,761</u>	<u>1,626,493</u>
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	<u>472,852</u>	<u>131,713</u>	<u>106,501</u>	<u>48,561</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>55,452</u>	<u>-</u>	<u>2,024,999</u>	<u>2,840,078</u>

										2014
Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունա- բերություն	Գյուղա- տնտե- սություն	Շինարա- րություն	Առևտուր	Տրանս- պորտ և կապ	Սպասար- կում	Սպառո- ղական	Հիփոթե- քային	Այլ	Ընդամենը
2014թ. Հունվարի 1 դրությամբ	81,345	11,482	22,773	423,942	17,241	55,879	220,073	47,486	80,099	960,320
Տարվա ծախս/(հակադարձում)	317,633	4,756	4,601	526,171	(984)	50,991	236,297	19,464	(522,111)	636,818
Զուտ (դուրսգրում)/ վերադարձ	(290,007)	(1,377)	-	(127,526)	-	(26,474)	(110,096)	(20,681)	599,320	23,159
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>108,971</u>	<u>14,861</u>	<u>27,374</u>	<u>822,587</u>	<u>16,257</u>	<u>80,396</u>	<u>346,274</u>	<u>46,269</u>	<u>157,308</u>	<u>1,620,297</u>
Անհատական արժեզրկում	859	-	-	331,507	-	-	101,457	-	101,679	535,502
Խմբային արժեզրկում	<u>108,112</u>	<u>14,861</u>	<u>27,374</u>	<u>491,080</u>	<u>16,257</u>	<u>80,396</u>	<u>244,817</u>	<u>46,269</u>	<u>55,629</u>	<u>1,084,795</u>
	<u>108,971</u>	<u>14,861</u>	<u>27,374</u>	<u>822,587</u>	<u>16,257</u>	<u>80,396</u>	<u>346,274</u>	<u>46,269</u>	<u>157,308</u>	<u>1,620,297</u>
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես զննատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	<u>27,682</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1,082,995</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>118,510</u>	<u>-</u>	<u>652,867</u>	<u>1,882,054</u>

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների
ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պետական ձեռնարկություններ և հիմնարկներ	496,972	562,201
Մասնավոր ձեռնարկություններ	38,336,062	36,824,816
Ֆիզիկական անձիք	19,484,684	18,260,239
Անհատ ձեռնարկատերեր	9,391,902	11,959,886
	<u>67,709,620</u>	<u>67,607,142</u>
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(1,626,493)	(1,620,297)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	<u>66,083,127</u>	<u>65,986,845</u>

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկային քարտեր	7,719,411	8,388,464
Հիփոթեքային	5,468,883	4,626,893
Ոսկի	4,641,977	3,408,920
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	-	228,977
Ավտոմեքենաների ձեռքբերման	12,751	24,395
Սպառողական վարկեր	1,641,662	1,582,590
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր	19,484,684	18,260,239

Ֆինանսական վարձակալության գծով տեղեկատվությունը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն ներդրումներ		
Մինչև 1 տարի	33,083	37,025
1-5 տարի	62,306	89,909
	95,389	126,934
Ֆինանսական վարձակալության գծով չվաստակած ապագա ֆինանսական եկամուտ		
Մինչև 1 տարի	(2,243)	(2,733)
1-5 տարի	(12,653)	(21,069)
	(14,896)	(23,802)
Ֆինանսական վարձակալության գծով զուտ ներդրումներ	80,493	103,132

Ֆինանսական վարձակալության գծով արժեզրկումից պահուստները ներառված են վարկերի և փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստում և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 1,720 հազար դրամ (2014թ.՝ 1,966 հազար դրամ):

Ֆինանսական վարձակալության գծով ենթադրվող տոկոսադրույքը կազմում է 10%-16 %:

19.1 Հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխատվությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում՝

Հազար ՀՀ դրամ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Արդյունաբերություն	-	771	4,879	49,912	55,562
Գյուղատնտեսություն	8,761	1,299	2,968	3,652	16,680
Արևտուր	76,707	66,942	8,945	196,258	348,852
Սպառողական	18,535	28,405	3,546	23,023	73,509
Հիփոթեքային	-	-	-	1,922	1,922
Սպասարկում	-	20,533	-	-	20,533
Տրանսպորտ և կապ	864	5,865	-	-	6,729
Այլ	4,352	36,394	-	7,574	48,320
Ընդամենը	109,219	160,209	20,338	282,341	572,107

Հազար ՀՀ դրամ	2014 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31 –ից 60 օր	61 –ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Արդյունաբերություն	48,893	10,067	157	9,487	68,604
Գյուղատնտեսություն	2,915	-	-	29,319	32,234
Շինարարություն	-	-	-	5,101	5,101
Արևտուր	78,536	90,974	83,464	181,636	434,610
Սպառողական	26,838	10,782	3,046	35,098	75,764
Հիփոթեքային	-	2,372	-	1,282	3,654
Այլ	3,280	11,321	10,655	-	25,256
Ընդամենը	160,462	125,516	97,322	261,923	645,223

Հարժեզրկված վարկեր և փոխատվություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2015(%)	2014(%)
Արդյունաբերություն	3.36	1.81
Առևտուր	0.86	0.15
Սպասարկում	1.12	2.15
Սպառողական	0.76	0.39
Հիփոթեքային	0.10	0.20
Այլ	0.20	-

Անհատապես արժեզրկվող վարկեր և փոխատվություններ

Մինչև գրավներից առաջացող դրամական հոսքերը հաշվի առնելը հաճախորդներին տրամադրված անհատապես արժեզրկված վարկերը և փոխատվությունները կազմում են 2,840,078 հազար դրամ (2014թ.՝ 1,882,054 հազար դրամ): 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի անհատապես արժեզրկված վարկերի գրավների իրական արժեքը կազմում է 3,110,880 հազար դրամ (2014թ.՝ 2,325,900 հազար դրամ): Գրավները բաղկացած են անշարժ գույքից և շարժական գույքից:

19.2 Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Վարկերի արժեզրկումը տեղի է ունենում վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերի արդյունքում, որոնք ազդեցություն են ունենում վարկի հետ կապված դրամական միջոցների ապագա գնահատված հոսքերի վրա և որը կարելի է աժանահավատորեն գնահատել: Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի համար բացակայում է դրանց ուղղակիորեն վերագրելի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն:

Հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկման անկողմնակալ հայտանիշներ են հանդիսանում՝

- վարկային պայմանագրի ժամկետանց վճարները,
- վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացումը,
- տնտեսական միջավայրի վատթարացումը, բացասական փոփոխությունները վարկառուի շուկաներում:

Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը գնահատելիս ղեկավարությունը հիմնվում է արժեզրկված վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վերլուծության և արժեզրկման հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս՝ ղեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով.

- չարժեզրկված վարկերի գծով Բանկը ձևավորում է խմբային պահուստ՝ հաշվի առնելով տնտեսական միջավայրը և շուկայում վնաս կրելու իր փորձը:
- արժեզրկված վարկերի համար գրավադրված գույքի իրացվելի արժեքի որոշման համար կիրառվում է 30%-40% գեղջ գրավի սկզբնապես գնահատված արժեքի գծով, և գրավի իրացումից մուտքերի ստացումը հետաձգվում է 12-ից 48 ամսով:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա:

19.3 Գրավի վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված վարկերի պորտֆելի վերլուծությունը՝ ըստ գրավի տեսակների.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	46,989,814	53,590,323
Շարժական գույք	600,256	595,724
Շրջնառու միջոցներ	386,212	146,090
Կազմակերպությունների և ֆիզիկական անձանց երաշխիքներ	1,586,335	1,243,437
Թանկարժեք զարդեր, ոսկու ջարդոն	5,584,363	4,415,862
Դրամական հոսքեր	6,765,260	6,441,467
Դրամական միջոցներ	1,866,865	615,128
Այլ	3,930,515	559,111
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ համախառն	67,709,620	67,607,142

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր

Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրվում է.

- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ անշարժ, շարժական գույք, պաշարները
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեղթերը:

Անհատներին տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Ավտոմեքենայի վարկերի դիմաց գրավադրվում են գնված ավտոմեքենաները: Ոսկու գրավով վարկերն ապահովված են ոսկու գրավով: Այլ վարկերը հիմնականում ներառում են Բանկի աշխատակիցներին տրամադրված վարկերը, որոնց համար ապահովություն են հանդիսանում աշխատակիցների աշխատավարձերը: Սպառողական վարկերը գրավով ապահովված են ձեռք բերվող ապրանքներով: Վարկային քարտերի ապահովվածություն հանդիսանում են դրամական հոսքերը:

19.4 Վարկային ռիսկին ենթարկվածություն

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք վարկառու (2014թ-ին՝ մեկ), որոնց, այդ թվում նրանց փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 9,043,056 հազար դրամ (2014թ-ին՝ 2,327,069 հազար դրամ):

19.5 Գրավադրված ակտիվներ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 4,480,452 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2014թ-ին՝ 6,153,429 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների դիմաց:

19.6 Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 33-ում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

Ինչպես նշված է 31 ծանոթագրությունում, 31.12.15թ. և 31.12.14թ. դրությամբ վարկերի և փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Վարկային պորտֆելին ներհատուկ պարտքային, արժութային և տոկոսային ռիսկը բացահայտված է 34 ծանոթագրությունում: Փոխկապակցված անձանց վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է 30 ծանոթագրությունում:

20 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Հոդ և շենքեր	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Վարձակալված գույքի բարելավումներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
ՍԿԶՐԱՎԱՆ ԱՐԺԵՔ							
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,638,188	1,393,228	561,917	97,260	202,253	310,611	4,203,457
Ավելացում	98,514	50,566	67,304	61,667	19,530	163,531	461,112
Օտարում		(35,755)	(22,125)	(36,277)	(27,389)	-	(121,546)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,736,702	1,408,039	607,096	122,650	194,394	474,142	4,543,023
Ավելացում	316	290,805	62,873	-	2,581	26,820	383,395
Օտարում	-	(309)	-	-	-	-	(309)
Վերադասակարգում	(4,716)	(190)	-	-	4,906	-	-
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,732,302	1,698,345	669,969	122,650	201,881	500,962	4,926,109
ԿՈՒՏԱԿԱԾ ՄԱՀՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ							
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	190,446	787,705	319,620	49,373	115,250	106,614	1,569,008
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	53,709	210,429	88,649	22,855	28,819	35,988	440,449
Օտարում	-	(35,755)	(22,125)	(26,961)	(26,658)	-	(111,499)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	244,155	962,379	386,144	45,267	117,411	142,602	1,897,958
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	55,887	218,669	88,442	23,111	26,041	47,595	459,745
Օտարում	-	(309)	-	-	-	-	(309)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	300,042	1,180,739	474,586	68,378	143,452	190,197	2,357,394
ՀԱՇՎԵԿՇՈՒՄՆԵՐ ԱՐԺԵՔ							
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,432,260	517,606	195,383	54,272	58,429	310,765	2,568,715
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,492,547	445,660	220,952	77,383	76,983	331,540	2,645,065
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,447,742	605,523	242,297	47,887	87,003	203,997	2,634,449

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 910,143 հազար դրամ (2014թ.՝ 641,593 հազար դրամ):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 33,638 հազար դրամ (2014թ.՝ 13,939 հազար դրամ):

Ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցներ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ներդրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցների գումարը կազմում է 149,839 հազար դրամ (2014թ.՝ 47,106 հազար դրամ): Տվյալ սարքավորումները չեն ամորտիզացվում և դասակարգված են համաձայն իրենց դասերի:

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների սահմանափակումներ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների (2014թ.՝ նույնպես):

Պայմանագրային պարտավորություններ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցների ձեռք բերման գծով 5,143 հազար դրամ գումարով (2014թ.՝ 4,711 հազար դրամ):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային պարտավորություններ ոչ նյութական ակտիվների ձեռք բերման գծով (2014թ.՝ 3,609 հազար դրամ):

21 Բռնագանձված ակտիվներ

Տարվա ընթացքում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու արդյունքում ձեռք բերված ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների մասնրամասները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Անշարժ գույք	746,796	297,430
Այլ	63	63
Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ	746,859	297,493

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարած վարկային պարտավորության հաշվեկշռային արժեքից և գրավի իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Բանկի քաղաքականությունն է հետամուտ լինել այդ ակտիվների իրացմանը պատշաճ կերպով և սեղմ ժամկետներում: Բանկը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից հանած վաճառքի ծախսումները նվազագույնով:

22 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դրամային փոխանցումների և քլիրինգային համակարգերի շրջանակներում ստացվելիք գումարներ	702,286	606,592
Այլ ստացվելիք գումարներ	51,127	46,055
	753,413	652,647
Արժեզրկումից պահուստներ	(21,425)	(17,866)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	731,988	634,781
Կանխավճարներ	147,778	245,586
Թանկարժեք մետաղներ	456,506	934,585
Նյութեր և պաշարներ	62,318	58,441
Զօգտագործվող գույք	32,207	32,207
Այլ	573	2,695
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	699,382	1,273,514
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,431,370	1,908,295

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը
 հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	13,822
Տարվա ծախս	40,955
Ջուտ դուրս գրում	(36,911)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,866
Տարվա ծախս	(29,193)
Ջուտ վերադարձ	32,752
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,425

Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը
 հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,500
Տարվա ծախս	(4,500)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս	-
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-

23 Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ստորադասված վարկ ՀՀ ԿԲ-ից	-	1,023,554
Այլ վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	881,119	514,921
Վարկեր առևտրային բանկերից	3,214,890	1,299,565
Լորո հաշիվներ	149,474	7,440
Ռեպո համաձայնագրեր	1,000,495	-
Այլ պարտավորություններ	801	141
	5,246,779	2,845,621

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ստորադասված վարկն իրենից ներկայացնում է ՀՀ ԿԲ-ից ստացված վարկը, որի մարման ժամկետը լրանում է 2015թ. հունիսին և որի գծով կիրառվում է տարեկան 7.5% տոկոսադրույք: Սնանկացման դեպքում, ստորադասված փոխառությունը կմարվի Բանկի մյուս բոլոր պարտավորություններն ամբողջովին մարելուց հետո:

ՀՀ ԿԲ-ից այլ վարկեր հոդվածը ներառում է նաև վարկեր ստացված Գերմանա-Հայկական հիմնադրամից «Հիփոթեքային վարկավորման ծրագրի» շրջանակներում:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում միջոցներ չունի որևէ բանկ, որի մնացորդը գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2014թ.՝ նույնպես):

2015 և 2014թթ. ընթացքում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ:

24 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
Անհատներ	11,883,410	10,752,751
Իրավաբանական անձինք	23,924,009	17,971,738
ՀՀ կառավարություն	422,622	9,857,906
Ժամկետային ավանդներ		
Անհատներ	19,461,177	22,994,868
Իրավաբանական անձինք	3,645,938	4,233,090
	59,337,156	65,810,353

ՀՀ կառավարության ընթացիկ հաշիվները իրենցից ներկայացնում են հաճախորդների կողմից ՀՀ մաքսային կոմիտեին փոխանցվելիք գումարներ:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում հաճախորդների ավանդների մնացորդները 1,046,977 հազար դրամ (2014թ-ին՝ 4,532,457 հազար դրամ) գումարով հանդիսանում են գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի դիմաց:

Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ավանդների կենտրոնացում

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ կառավարության հաշիվներից, Բանկն ունի չորս հաճախորդներ կամ կապակցված հաճախորդների խմբեր, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2014թ-ին՝ երկու): 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 23,352,938 հազար դրամ (2014թ-ին՝ 15,049,347 հազար դրամ):

Ժամկետային ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2015 և 2014թթ. ընթացքում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ:

25 Այլ փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Փոխառություններ ոչ ռեզիդենտ բանկերից և միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	36,539,681	40,368,388
Փոխառություններ ՀՀ կառավարությունից	2,597,006	2,943,168
Փոխառություններ տեղական ֆինանսական կազմակերպություններից	1,765,786	1,980,403
Ընդամենը այլ փոխառություններ	40,902,473	45,291,959

Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդների և հաշիվների մնացորդների կենտրոնացում

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հինգ պայմանագրային կողմ (2014թ-ին՝ ութ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 30,989,901 հազար դրամ (2014թ-ին՝ 39,145,652 հազար դրամ):

ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկերը ներառում են ՀՀ ԿԲ-ի (որը հանդես է գալիս որպես ՀՀ կառավարության գործակալ) և Բանկի միջև կնքված պայմանագրի շրջանակներում տրամադրված վարկերը, որոնք վերաբերում են Տնտեսության կայունացման վարկային ծրագրին, Փոքր և միջին ձեռնարկությունների զարգացման ծրագրին, Փոքր և միջին ձեռնարկությունների համար ֆինանսավորման մատչելիության ծրագրին: Պայմանագրի համաձայն ՀՀ ԿԲ-ն վարկեր է տրամադրում Բանկին՝ Բանկի կողմից հաճախորդներին տրամադրված որակավորված ենթավարկերը վերաֆինանսավորելու համար: Բանկը ենթարկվում է վարկային ռիսկի այս ենթավարկերի հետ կապված:

Այլ փոխառությունների մի մասն ունեն հաստատուն, մյուսները՝ փոփոխական տոկոսադրույքներ:

2015 և 2014թթ. ընթացքում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ:

26 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պարտատոմսեր	3,323,481	1,847,950
Ընդամենը թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,323,481	1,847,950

Տարվա ընթացքում Բանկը հետ չի գնել իր կողմից թողարկված որևէ արժեթուղթ (2014թ.՝ նույնպես):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2014թ.՝ ոչինչ):

Թողարկված պարտատոմսերը ներառում են հետևյալ թողարկումները՝

2015թ. հունիսի 26-ին Բանկի կողմից թողարկվել է 72 ամիս ժամկետայնությամբ 7.25% եկամտաբերությամբ 2,000,000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 80,000 հատ սովորական պարտատոմս:

2015թ. դեկտեմբերի 1-ին Բանկի կողմից թողարկվել է 48 ամիս ժամկետայնությամբ 7% եկամտաբերությամբ 2,000,000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 80,000 հատ սովորական պարտատոմս:

2014թ. հունիսի 11-ին Բանկի կողմից թողարկվել է 48 ամիս ժամկետայնությամբ 8% եկամտաբերությամբ 1,000,000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 40,000 հատ սովորական պարտատոմս:

2013թ. հուլիսի 20-ին Բանկի կողմից թողարկվել է 36 ամիս ժամկետայնությամբ 13% եկամտաբերությամբ 400,000,000 ՀՀ դրամ ընդհանուր արժեքով 40,000 հատ սովորական պարտատոմս:

2013թ. հունիսի 14-ին Բանկի կողմից թողարկվել է 36 ամիս ժամկետայնությամբ 8.5% եկամտաբերությամբ 1,000,000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 40,000 հատ սովորական պարտատոմս:

27 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Աշխատավարձ և նմանատիպ վճարներ	434,800	367,772
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	84,057	140,045
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	87,574	36,803
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	606,431	544,620
Այլ վճարվելիք հարկեր	88,845	118,720
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	49,386	101,850
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	138,231	220,570
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	744,662	765,190

28 Բաժնետիրական կապիտալ

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 6,387,505 հազար դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 1,277,501 հատ սովորական անվանական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար 5,000 դրամ անվանական արժեքով:

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում
«Ֆլեշ» ՍՊԸ	4,103,050	64.24%
Վերականգնման և Ջարգացման Եվրոպական Բանկ	1,596,880	25.00%
Ռուռալ Իմպուլս Հիմնադրամ II Ս.Ա. ՍԻԿԱՎ-ՍԻՖ	638,755	10.00%
Այլ բաժնետերեր	48,820	0.76%
	6,387,505	100%

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել: Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

2014թ. ընթացքում Բանկի կողմից հայտարարված և վճարված շահաբաժինները կազմում են 297,000 հազար դրամ կամ 232.5 դրամ մեկ բաժնետոմսի համար:

2014թ. ընթացքում Rural Impulse Fund jsc կողմից «Ֆլեշ» ՍՊԸ-ից ձեռք է բերվել Բանկի բաժնետոմսեր, համաձայն 2012թ. հոկտեմբերի 9-ին Բանկի, «Ֆլեշ» ՍՊԸ-ի (Մայր կազմակերպություն) և Rural Impulse Fund jsc միջև կնքված Հիմնադիր պայմանագրի, որի արդյունքում Rural Impulse Fund jsc բաժնեմասը Բանկում կազմում է 10%:

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

29 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտավորումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Դեկլարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Դեկլարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	1,442,972	1,730,444
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	4,001,245	4,206,282
Զօգուսագործված օվերդրաֆտներ	26,713	28,354
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	212,515	5,185,875
Ֆակտորինգային պայմանագրեր	100,000	-
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	5,783,445	11,150,955

Վարկային պարտավորությունների, երաշխիքների և այլ ֆինանսական միջոցների պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը լավագույնս ներկայացված է այս պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարում:

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով – բանկը որպես վարձակալող

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր փոխադրամիջոցներ, շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	349,520	315,364
1-5 տարի	672,150	743,278
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	1,021,670	1,058,642

Կապիտալ բնույթի պարտավորություններ

Կապիտալ բնույթի պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է 20 ծանոթագրությունում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: 2015-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկին սեփականության իրավունքով պատկանող շենքերը և փոխադրամիջոցները ապահովագրված են: Բանկն ունի բանկային ռիսկերի համալիր ապահովագրություն էլեկտրոնային և համակարգչային հանցագործությունների և մասնագիտական պատասխանատվության համար, ինչպես նաև ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն:

Սկսած 2005թ. Բանկը հանդիսանում է ավանդների պարտադիր ապահովագրական համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 10,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 5,000 հազար դրամ արտարժույթով ավանդների դեպքում) Բանկի սնանկացման և բանկային արտոնագրի հետ կանչման դեպքում:

30 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՍՄ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է համարվում ՀՀ գործարար Բարսեղ Բեգլարյանը, ով հանդիսանում է Բանկի բաժնետեր «Ֆլեշ» ՍՊԸ-ի սեփականատերը:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված կողմեր
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ				
Վարկի մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	-	161,132	70	56,596
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	-	1,732,169	3,892,910	1,746,485
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	-	(1,462,317)	(3,892,980)	(1,641,949)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	-	430,984	-	161,132
Արժեզրկումից պահուստ	-	(11,399)	-	(2,417)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	419,585	-	158,715

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ և կապակցված
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	4,342,988	-	5,989,541	-
Տարվա ընթացքում ստացված	882,998	-	2,421,366	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(3,144,660)	-	(4,067,919)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,081,326	-	4,342,988	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	6,410,824	7,124,630	2,376,539	4,197,342
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	145,041,648	29,239,269	206,570,449	29,858,077
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	(141,964,803)	(30,041,557)	(202,536,164)	(26,930,789)
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,487,669	6,322,342	6,410,824	7,124,630
Տրված երաշխիքների մնացորդը	28,785	-	955,568	120,211
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն				
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	-	39,164	1,209	49,402
Վարկերի կորուստի գծով ծախս	-	(8,982)	-	(1,699)
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	2,327	6,890	1,975	1,935
Արտարժույթի առջ ու վաճառքից զուտ եկամուտ/(վնաս)	48,744	3,014	(82,690)	7,698
Զուտ վնաս արտարժույթի վերագնահատումից	(55,020)	(5,018)	(247,163)	(27,852)
Տոկոսային ծախսեր ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցների դիմաց	(361,224)	-	(465,095)	-
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդներ ավանդների գծով	(47,961)	(300,912)	(65,033)	(296,825)
Միջնորդավճարների գծով ծախսեր	(34,397)	-	(53,600)	-
Վարձակալության գծով ծախսեր	(17,400)	(55,627)	(17,400)	(55,945)

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2015	2014
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	259,775	264,108
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	259,775	264,108

Բանկի հետ կապված անձանց տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 1-ից 10 տարիների ընթացքում և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 6%-18% (2014թ.՝ 6%-21%):

31 Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք

մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը:

Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված)։

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող)։

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ)։

31.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք	
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	- 39,171,437	-	39,171,437	39,171,437	
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	- 6,497,336	-	6,497,336	6,497,336	
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	- 66,058,101	-	66,058,101	66,083,127	
Այլ ակտիվներ	- 731,988	-	731,988	731,988	
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	- 5,231,994	-	5,231,994	5,246,779	
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	- 59,337,156	-	59,337,156	59,337,156	
Այլ փոխառություններ	- 40,902,473	-	40,902,473	40,902,473	
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	- 3,323,481	-	3,323,481	3,323,481	
Այլ պարտավորություններ	- 606,431	-	606,431	606,431	

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք	
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	- 44,757,540	-	44,757,540	44,757,540	
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	- 7,276,797	-	7,276,797	7,276,797	
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	- 65,931,955	-	65,931,955	65,986,845	
Այլ ակտիվներ	- 634,781	-	634,781	634,781	

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք	
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	-	2,845,621	-	2,845,621	2,845,621
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	65,810,353	-	65,810,353	65,810,353
Այլ փոխառություններ	-	45,291,959	-	45,291,959	45,291,959
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	1,847,950	-	1,847,950	1,847,950
Այլ պարտավորություններ	-	544,620	-	544,620	544,620

Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և գեղջվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը հավասար է նրանց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք գեղջվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքները կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 6% մինչև 24% տարեկան (2014թ. 6% մինչև 24% տարեկան):

Արժեգրված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Պարտավորություններ բանկերի, ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների նկատմամբ

Ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների ավանդների իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով գեղջված դրամական հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող ավանդների համար առաջարկվող դրույքաչափերը: Ցպահանջ վճարվելիք ավանդների իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին վճարվելիք գումարն է:

Այլ փոխառություններ

Ֆիքսված և չգնանշվող տոկոսադրույքներով ավանդների և փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը սահմանվում է, ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք գեղջվում են նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող նոր պարտքային գործիքների տոկոսադրույքներով:

31.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Գնանշվող ներդրումներ	2,066,267	-	-	2,066,267
Չգնանշվող ներդրումներ	-	13,022,595	-	13,022,595
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	3,214	-	3,214
Ընդամենը	2,066,267	13,025,809	-	15,092,076
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	1,340	-	1,340
Ընդամենը	-	1,340	-	1,340
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	2,066,267	13,024,469	-	15,090,736

Հազար ՀՀ դրամ

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Գնանշվող ներդրումներ	376,740	-	-	376,740
Չգնանշվող ներդրումներ	-	14,991,702	-	14,991,702
Ընդամենը	-	14,991,702	-	15,368,442
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	376,740	14,991,702	-	15,368,442

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում 1-ին և 2-րդ մակարդակների միջև փոխանցումներ չեն կատարվել:

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Ածանցյալներ

Երբ ածանցյալները շրջանառվում են կա՛մ բորսայում, կա՛մ բորսայից դուրս, Բանկը օգտագործում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փակման գինը: Այս պայմանագրերի իրական արժեքները գնահատվում են՝ օգտագործելով այն գնահատման մեխանիզմը, որը առավելագույնս մեծացնում է դիտարկելի շուկայի գործիքների օգտագործումը: Բանկի կողմից ներդրվող ածանցյալների մեծամասնությունը ներառված է 2-րդ մակարդակում և բաղկացած է արտարժույթային սվոփ պայմանագրերից:

Չգնանշվող ՀՀ և այլ երկրների բաժնեմասային ներդրումներ

Բանկի ներդրումների իրական արժեքը չգնանշվող ՀՀ բաժնեմասային արժեթղթերում չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել և հետևաբար դուրս է մնում այս բացահայտումից: Սեփական կապիտալի այս ներդրումների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տես Ծան. 18-ը:

32 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք ենթակա են հաշվանցման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Հաշվանցված գումարներ			Կապակցված գումարներ, որոնք չեն հաշվանցվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ	
	Ֆինանսական ակտիվների համախառն մեծություն	Հաշվանցված ֆինանսական ակտիվների համախառն մեծություն	Ներկայացված զուտ արժեքներ	Ֆինանսական գործիքներ չճանաչված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Զուտ արժեքներ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր (Ծանոթ. 16)	1,592,464	-	1,592,464	(1,636,615)	(44,151)

Հազար ՀՀ դրամ

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Հաշվանցված գումարներ			Կապակցված գումարներ, որոնք չեն հաշվանցվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ	
	Ֆինանսական ակտիվների համախառն մեծություն	Հաշվանցված ֆինանսական ակտիվների համախառն մեծություն	Ներկայացված զուտ արժեքներ	Ֆինանսական գործիքներ չճանաչված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Զուտ արժեքներ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր (ծանոթագրություն 16, 19)	4,576,668	-	4,576,668	(4,472,622)	(104,046)

33 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 34.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ							
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	39,171,437	-	-	39,171,437	-	-	-	39,171,437
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,112,532	2,138,121	357,793	5,608,446	290,374	598,516	888,890	6,497,336
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	3,214	-	-	3,214	-	-	-	3,214
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	-	384,275	6,524,371	6,908,646	5,632,858	2,603,197	8,236,055	15,144,701
Հաճախորդների տրված վարկեր	4,677,947	7,517,099	15,947,563	28,142,609	30,853,464	7,087,054	37,940,518	66,083,127
Այլ ակտիվներ	731,988	-	-	731,988	-	-	-	731,988
Ընդամենը ակտիվներ	47,697,118	10,039,495	22,829,727	80,566,340	36,776,696	10,288,767	47,065,463	127,631,803
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	2,442,929	1,199,813	972,149	4,614,891	631,888	-	631,888	5,246,779
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	38,248,070	3,155,451	17,086,181	58,489,702	836,373	11,081	847,454	59,337,156
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	1,340	-	-	1,340	-	-	-	1,340
Այլ փոխառություններ	308,408	4,862,578	11,893,453	17,064,439	23,318,688	519,346	23,838,034	40,902,473
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10,400	10,581	883,750	904,731	2,418,750	-	2,418,750	3,323,481
Այլ պարտավորություններ	606,431	-	-	606,431	-	-	-	606,431
Ընդամենը պարտավորություններ	41,617,578	9,228,423	30,835,533	81,681,534	27,205,699	530,427	27,736,126	109,417,660
Զուտ Դիրք	6,079,540	811,072	(8,005,806)	(1,115,194)	9,570,997	9,758,340	19,329,337	18,214,143
Կուտակված ճեղքվածք	6,079,540	6,890,612	(1,115,194)		8,455,803	18,214,143		

Հազար ՀՀ դրամ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	44,757,540	-	-	44,757,540	-	-	-	44,757,540
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	1,195,316	2,905,720	4,101,036	9,850,154	1,473,091	11,323,245	15,424,281
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,492,916	647,530	1,008,614	6,149,060	460,063	667,674	1,127,737	7,276,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	3,502,618	6,986,320	16,516,270	27,005,208	34,188,154	4,793,483	38,981,637	65,986,845
Այլ ակտիվներ	634,781	-	-	634,781	-	-	-	634,781
Ընդամենը ակտիվներ	53,387,855	8,829,166	20,430,604	82,647,625	44,498,371	6,934,248	51,432,619	134,080,244
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	182,517	895,715	1,342,189	2,420,421	425,200	-	425,200	2,845,621
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	42,011,633	4,705,899	16,679,008	63,396,540	2,404,453	9,360	2,413,813	65,810,353
Այլ փոխառություններ	693,390	1,876,113	10,166,882	12,736,385	31,783,289	772,285	32,555,574	45,291,959
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	18,948	4,092	474,970	498,010	1,349,940	-	1,349,940	1,847,950
Այլ պարտավորություններ	544,620	-	-	544,620	-	-	-	544,620
Ընդամենը պարտավորություններ	43,451,108	7,481,819	28,663,049	79,595,976	35,962,882	781,645	36,744,527	116,340,503
Զուտ Դիրք	9,936,747	1,347,347	(8,232,445)	3,051,649	8,535,489	6,152,603	14,688,092	17,739,741
Կուտակված ճեղքվածք	9,936,747	11,284,094	3,051,649		11,587,138	17,739,741		

34 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության, շուկայական և գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է Բանկի կառուցվածքային տարբեր մակարդակներում:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Բանկի վարչություն

Բանկի վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկման համար:

Խորհրդին կից աուդիտի և ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով

Ռիսկերի կոմիտեն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի կառավարման ռազմավարության, սկզբունքների, հայեցակարգերի, քաղաքականության և սահմանների մշակման ու կիրառման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման կարևոր խնդիրների համար և վերահսկում է դրանց նկատմամբ ընդունված համապատասխան որոշումների կատարումը:

Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողով

Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը պատասխանատվություն է կրում իրացվելության և շուկայական ռիսկերի կառավարման, բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար, իր լիազորությունների շրջանակներում որոշումներ է կայացնում վերոհիշյալ ռիսկերի գծով:

Վարկային կոմիտե

Վարկային կոմիտեները իրենց իրավասությունների շրջանակներում որոշումներ են ընդունում պարտքային ռիսկի ընդունման վերաբերյալ, պատասխանատվություն են կրում պարտքային ռիսկի գսպմանն ուղղված սահմանաչափերի պահպանման համար:

Ռիսկերի կառավարման վարչություն

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է բանկային ռիսկերի բացահայտման, գնահատման, վերլուծության, մոնիտորինգի և հսկողության համար: Այն պատասխանատու է նաև ռիսկերի գնահատման համապատասխան հաշվետվությունների բազայի ստեղծման համար:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Խորհրդին կից Աուդիտի և ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է «վատագույն դեպքերը», որոնք տեղ կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Բանկի վարչությանը: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ վարկային ռիսկի համապարփակ չափի, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, արտարժույթային ռիսկի, իրացվելիության ցուցանիշների և սթրես թեստերի վերաբերյալ: Յուրաքանչյուր ամիս տրամադրվում է ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն ըստ տնտեսության ճյուղերի կենտրոնացումների: Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը և վարկային ռիսկերի գնահատման հանձնաժողովը ամսական կտրվածքով ստանում են ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Բանկի բոլոր մակարդակների համար կազմվում են ռիսկերի վերաբերյալ տարբեր հաշվետվություններ, որոնք տարածվում են, որպեսզի Բանկի բոլոր բաժիններին ապահովեն հասանելիություն ընդհանուր, անհրաժեշտ և ժամանակին համապատասխան տեղեկատվությանը:

Յուրաքանչյուր օր անց է կացվում կարճատև միստ ղեկավարության և Բանկի այլ աշխատակիցների մասնակցությամբ, որտեղ քննարկվում են սահմանված սահմանաչափերի պահպանումը, վերլուծվում է ռիսկը ներառյալ արժեքի ներդրումները, իրացվելիությունը, ինչպես նաև ռիսկի մակարդակում փոփոխությունները:

Ռիսկի նվազեցում

Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ դիրքերի կառավարման համար, որոնք առաջանում են տոկոսադրույքների, տարադրամների, ակցիաների արժեքի փոփոխության ռիսկի, պարտքային ռիսկի ինչպես նաև ըստ մախատեսված գործարքների դիրքերի փոփոխությունների հետևանքով:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են մմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են մմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված

բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

34.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխառությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

34.1.1 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Բանկի ակտիվների մեծամասնությունը տեղակայված է Հայաստանի Հանրապետությունում:

34.1.2 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Բանկը կարգավորում է պարտքային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Մեկ վարկառուի գծով պարտքային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, ավելի սահմանափակված է Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար:

Վարկային պորտֆելի պարտքային ռիսկի կենտրոնացվածության աստիճանը ներկայացված է ծանոթագրություն 19.4-ում:

Պարտքային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ պարտքային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը

կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ:

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության ներկայացված է ծանոթագրություն 19.3- ում:

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն պարտքային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ Բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր պարտքային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

34.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ:

34.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Միջին տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների գծով կիրառվող միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2015 Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք, %			2014 Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	16.15	6.89	-	21.25	8.84	-
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	10.33	6.0	-	10.34	6.0	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15.45	10.07	1.56	16.29	11.31	9.46
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	8.25	2.95	0.5	8.0	1.1	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01
- ժամկետային ավանդներ	10.73	6.92	-	10.62	7.81	-
Այլ փոխառություններ	10.02	5.13	-	9.99	5.25	3.63
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	13.0	7.5	-	13.0	8.5	-

Տոկոսադրույքի փոփոխության զգայունության վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամուտի վրա՝ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները, 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի իրացման ժամկետների: Կապիտալի ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

2015

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Ջուտ տոկոսային եկամտի զգայնություն	Կապիտալի զգայնություն				Ընդամենը
			Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	
ՀՀ դրամ	+3	-	(50,919)	-	(146,218)	(290,211)	(487,348)
ՀՀ դրամ	+2	(41,137)	-	-	-	-	(41,137)
ԱՄՆ դոլար	+2	(517,904)	-	-	(180,548)	-	(698,452)
ՀՀ դրամ	(3)	-	63,374	-	218,822	579,937	862,133
ՀՀ դրամ	(2)	41,137	-	-	-	-	41,137
ԱՄՆ դոլար	(2)	517,904	-	-	131,848	-	649,752

Հազար ՀՀ դրամ

2014

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Ջուտ տոկոսային եկամտի զգայնություն	Կապիտալի զգայնություն				Ընդամենը
			Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	
ՀՀ դրամ	+3	-	(26,059)	(14,016)	(455,676)	(157,828)	(653,579)
ՀՀ դրամ	+2	(25,275)	-	-	-	-	(25,275)
ԱՄՆ դոլար	+2	(449,623)	-	-	-	(31,331)	(480,954)
ՀՀ դրամ	(3)	-	26,664	14,563	490,477	209,855	741,559
ՀՀ դրամ	(2)	25,275	-	-	-	-	25,275
ԱՄՆ դոլար	(2)	449,623	-	-	-	31,331	480,954

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2015		2014	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
Արտարժույթ				
ԱՄՆ դոլար	+5	(46,770)	+5	(83,798)
Եվրո	+5	(401)	+5	(181)

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	18,104,183	18,843,555	1,769,637	454,062	39,171,437
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,956,256	4,535,273	-	5,807	6,497,336
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	13,078,435	2,066,266	-	-	15,144,701
Հաճախորդներին տրված վարկեր	20,374,913	45,304,511	403,403	300	66,083,127
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	223,359	258,285	44,016	206,328	731,988
Ընդամենը	53,737,146	71,007,890	2,217,056	666,497	127,628,589
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	3,025,872	1,466,783	200,573	553,551	5,246,779
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	22,665,631	34,489,646	2,022,530	159,349	59,337,156
Այլ փոխառություններ	6,414,156	34,488,317	-	-	40,902,473
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	410,400	2,913,081	-	-	3,323,481
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	573,093	31,371	1,967	-	606,431
Ընդամենը պարտավորություններ	33,089,152	73,389,198	2,225,070	712,900	109,416,320
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	(1,444,028)	1,445,902	-	-	1,874
Զուտ դիրք 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,203,966	(935,406)	(8,014)	(46,403)	18,214,143
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,872,974	3,192,468	711,027	6,976	5,783,445
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	56,610,391	71,163,582	5,390,209	916,062	134,080,244
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	37,377,093	72,839,546	5,393,834	730,030	116,340,503
Զուտ դիրք 2014 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,233,298	(1,675,964)	(3,625)	186,032	17,739,741
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2014 թ. դեկտեմբերի 31-ին	3,433,648	6,868,524	828,939	19,844	11,150,955

34.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 20%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես՝ ծանոթագրություն 15-ը): Իրացվելիության ռիսկը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

	Աուդիտ չարված	
	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն(Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	41.45%	41.32%
Ն22- Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	166.51%	168.01%

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ միջև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 33-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Յպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

հազ. դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	Ցախահանք և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	2,443,634	1,202,395	1,032,002	728,414	5,406,445	5,246,779
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	38,851,952	3,205,271	17,355,947	860,834	60,274,004	59,337,156
Այլ փոխառություններ	322,687	5,148,382	13,198,697	26,421,360	45,091,126	40,902,473
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	13,249	54,860	1,008,861	2,693,613	3,770,583	3,323,481
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	606,431	-	-	-	606,431	606,431
Ընդամենը պարտավորություններ	42,237,953	9,610,908	32,595,507	30,704,221	115,148,589	109,416,320
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
<i>Արտարժույթի սկոփ պայմանագրեր</i>						
Ներհոսք	2,424,022	-	-	-	-	2,424,022
Արտահոսք	2,423,769	-	-	-	-	2,423,769
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	5,657,169	63,932	62,344	-	5,783,445	5,783,445

				2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ						
պարտավորություններ						
Պարտավորություններ	190,926	911,529	1,390,555	492,618	2,985,628	2,845,621
բանկերի և ցանկացած Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	42,313,305	4,993,445	17,578,651	2,844,981	67,730,382	65,810,353
Այլ փոխառություններ	863,231	2,286,260	11,765,493	35,879,463	50,794,447	45,291,959
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	33,177	32,550	596,969	1,490,043	2,152,739	1,847,950
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	544,620	-	-	-	544,620	544,620
Ընդամենը	43,945,259	8,223,784	31,331,668	40,707,105	124,207,816	116,340,503
պարտավորություններ						
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	8,907,288	1,288,229	910,316	45,122	11,150,955	11,150,955

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Բանկի ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային,

շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման, հաստատման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Ռիսկերի կառավարման ծառայությունը, տնօրինությունը, Խորհուրդը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների գեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացույցի գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքները քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են խորհրդին:

35 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով 1988թ. Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող

շահաբաժինների գումարը, կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, գլխավոր պահուստը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիմնական կապիտալ	21,547,287	21,450,189
Լրացուցիչ կապիտալ	(315,027)	(61,925)
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	21,232,260	21,388,264
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	108,493,919	117,517,935
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	19.57%	18.20%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

2009թ. հունվարի 1-ից ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվել է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվել է ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափ 30,000,000 հազար ՀՀ դրամ:

Ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի պահանջը Բանկը կապահովվի կանոնադրական կապիտալի համալրման միջոցով:

36 Վերլուծություն ըստ սեգմենտների

Բանկի գործառնությունները բավականին ինտեգրացված են և կազմում են մեկ գործարար սեգմենտ ըստ ՖՀՄՍ 8 «Գործառնական սեգմենտներ» ստանդարտի պահանջների:

Արտաքին հաճախորդներից ստացվող եկամտի մեծ մասը վերաբերում է Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտներին: Բանկը չունի առանձին հաճախորդ, որից ստանում է իր հասույթի 10%-ը կամ ավելին:

Բանկի ոչ ընթացիկ ակտիվները հիմնականում գտնվում են Հայաստանի Հանրապետությունում:

Grant Thornton

www.grantthornton.am